

РЕШЕНИЕ

№ Д – 2

от 31.03.2023 г.

КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 31.03.2023 г., след като разгледа предоставения с писмо с вх. № Е-15-45-11 от 10.03.2023 г. и писмо с вх. № Е-15-45-11 от 23.03.2023 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД анализ относно потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, от въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ, установи следното:

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е получено писма с вх. № Е-15-45-11 от 10.03.2023 г. и вх. № Е-15-45-11 от 23.03.2023 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД с искане за дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (Регламент (ЕС) 2022/2576) и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на българската газопреносна система. В тази връзка „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило анализ относно потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, от въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576.

Въз основа на предоставените от „Булгартрансгаз“ ЕАД документи, Комисията установи следното:

С оглед по-ефективно използване на преносния капацитет, чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576 установява задължение за операторите на преносни системи да предлагат недоизползвания договорен гарантиран капацитет в точките на междусистемно свързване и виртуалните точки на междусистемно свързване като месечен продукт за капацитет, дневен продукт за капацитет и продукт за капацитет в рамките на деня за месеца. По смисъла на чл. 14, параграф 2, изр. 1 от Регламента договореният гарантиран капацитет се счита за недоизползван, ако ползвател на мрежата е използвал или е оферирал по-малко от средно 80 % от резервирания гарантиран капацитет в дадена точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване през предходния календарен месец. Редът и условията за предлагане на недоизползвания договорен гарантиран капацитет се съдържат в разпоредбите на чл. 14, параграф 2-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 и са, както следва:

Операторът на преносна система следи неизползвания капацитет и информира ползвателя на мрежата за размера на капацитета, който ще бъде оттеглен в съответната

точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване, най-късно преди да уведоми за размера на капацитета, който ще бъде предложен на предстоящия периодичен търг за месечен капацитет в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459) - чл. 14, параграф 2, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Размерът на капацитета, който се предлага, е равен на разликата между средното използване за предходния календарен месец и 80 % от гарантирания капацитет, договорен за срок, по-дълъг от един месец - чл. 14, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Наличният капацитет, предлаган на търг в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459, има приоритет пред недоизползвания капацитет, при разпределянето на капацитет - чл. 14, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Ако предлаганият от оператора на преносна система недоизползван капацитет бъде продаден, той се оттегля от първоначалния притежател на договорения капацитет, който може да използва оттегления гарантиран капацитет на прекъсваем принцип - чл. 14, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото този капацитет не е преразпределен от оператора на преносната система - чл. 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2022/2576.

Преди да предложи недоизползван гарантиран капацитет по реда и при условията на чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576, операторът на преносна система анализира потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, и информира компетентния национален регулаторен орган. Последният чрез дерогация от посочените разпоредби и независимо дали тези точки на междусистемно свързване са претоварени или не, може да реши да въведе един от следните механизми на всички точки на междусистемно свързване:

а) механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 и като вземат предвид определената от съответния регулаторен орган разумна цена за освободен прекъсваем капацитет при отчитане на специфични обстоятелства;

б) схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване, като приходите от освободен прекъсваем капацитет се разделят по одобрения от съответния регулаторен орган процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, като предлагат поне 5 % допълнителен капацитет спрямо техническия капацитет в съответната точка на междусистемно свързване;

в) да предлагат поне преносния капацитет, който първоначално не е бил заявен за ден напред и в рамките на деня, да се разпределя като прекъсваем капацитет.

Преди да вземе решението за дерогация на чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576, националният регулаторен орган се консултира с националния регулаторен орган на съседната държава членка и взема предвид становищата на този орган - чл. 14, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2022/2576. В тази връзка, КЕВР с писмо с изх. № Е-15-45-11 от 28.03.2023 г. е поискал становище от Регулаторния орган за енергия на Р Гърция (RAE) и с писмо с изх. № Е-15-45-11#4 от 28.03.2023 г. е поискал становище от Румънския регулаторен орган за енергия (ANRE).

С писмо с вх. № Е-12-00-184 от 31.03.2023 г. RAE е уведомило КЕВР, че не възразява по отношение на въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на точките на междусистемно свързване на българската газопреносна система. Аналогично становище е изразено и от ANRE с писмо с вх. № Е-12-00-143 от 31.03.2023 г.

За да обоснове въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2022/2576, чрез дерогация на чл. 14, параграфи 1-6 от същия регламент, „Булгартрансгаз“ ЕАД е изготвило анализ, изводите, от който са, както следва: Прилагането на чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 в точките на междусистемно свързване на газопреносната система на Р България с газопреносните системи на Р Румъния – Негру Вода 1/Кардам и Русе/Гюргево, съответно на Р Гърция – Кулата/Сидирокастро, при наличие на високо ниво на динамичност при резервирането и използването на капацитет за пренос в тези точки, влияещо се от сезонната неравномерност на потреблението в Р България, би могло да внесе несигурност и да доведе до усложнения при осигуряването на газовите доставки при определени ситуации на пазара на природен газ в региона. Отнемането на капацитет от ползватели на точка на междусистемно свързване на месечна база, без да има предварително идентифицирана ситуация на договорно претоварване, ще доведе до ненужни рискове, включително за създаване на благоприятни условия за спекулативно резервиране на капацитет на месечна база, с цел препродажба на вторичния пазар. При установяване на системно недоизползване на договорен капацитет операторът на преносна система има възможност да прилага и схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване в съответствие с одобрените от КЕВР в съответствие с Приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005, чрез дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 Процедури за управление на претоварването, в случай на договорно претоварване.

В заключение, „Булгартрансгаз“ ЕАД счита, че предлагането на недоизползвания договорен гарантиран капацитет в точките на междусистемно свързване като прекъсваем капацитет на дневна база би намалило значително рисковете за пазарните участници като същевременно би позволило да бъдат постигнати търсените положителни ефекти и да се дадат допълнителни възможности на всички пазарни участници да резервират капацитет в точките на междусистемно свързване.

В допълнение, следва да се има предвид, че с писмо с вх. № Е-12-00-184 от 23.03.2023 г. от Гръцкия регулаторен орган за енергия (RAE) е поискал от КЕВР становище по реда на чл. 14, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2022/2576, като е обоснова, че по отношение на точките на междусистемно свързване на гръцката газопреносна система е целесъобразно въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 чрез дерогация на чл. 14, параграфи 1-6 от същия регламент. В тази връзка и поради факта, че точката на междусистемно свързване Кулата/Сидирокастро е обща точка на свързване на българската и гръцката газопреносни системи, с писмо с изх. № Е-15-45-11 от 29.03.2023 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД е изискано становище относно последиците, както за „Булгартрансгаз“ ЕАД, така и за българския пазар на природен газ, от прилагането на различни механизми по чл. 14, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2022/2576 от гръцкия и от българския газопреносни оператори в тази точка на междусистемно свързване. В писмо с вх. № Е-15-45-11 от 29.03.2023 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е посочило, че не очаква негативен ефект от прилагането на различни механизми, доколкото българският газопреносен оператор има дългогодишен опит в предлагането на неизползвания договорен капацитет на точката на междусистемно свързване Кулата/Сидирокастро, като на база на задълбочената преценка на историческите данни относно използваемостта на договорения твърд капацитет, прецизно прогнозиране и отчитане на ежедневните заявки за пренос в двете посоки, прекъсвания на предлагания прекъсваем капацитет на практика липсват.

Предвид горното, КЕВР приема, че въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на точките на междусистемно свързване на българската газопреносна система ще доведе до изпълнение на целта на Регламент

(ЕС) 2022/2576 при отчитане, както на спецификите на регулаторната рамка, в която газопроводът функционира, така и на българския и гръцкия пазар на природен газ.

Предвид гореизложеното, на основание чл. 14, параграф 7, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Чрез дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ, въвежда механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на българската газопрееносна система.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четиринадесет) дневен срок пред Административен съд София-град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА